

جهات حقوقی و کیفری ویروس «کرونا»

یاد آوری: من عنوان و یا قسمت های از متن را که توقع توجه زیاد تراز شما دارم ملون می سازم.

درین اواخر اوج شیوع آفت « اپیدمی کرونا» چنان فراگیر و هولناک گردیده است که فتنه و مصیبت آن خطر ناکترین پدیده ای نو ظهور در عالم بشریت بوده و این بلای عجیب و نا شناخته انسانهای کره زمین اعم دانا و نادان را به تعجب فرا برده و اوضاع و سیر زندگی را بگونه عجیبی دگرگون و اکثریت افراد بشر را راه گم و پریشان ساخته است.

متخصصین مُتَبَهر، طبیبان حاذق، استادان چیز فهم و سایر کاردان های مُجرب - شب و روز در تلاش و جستجوی سد ساختن و نابودی این زیان و ضرر اژدها صفت بوده و ب فکر چاره جویی و پیدا نمودن راه های حلی هستند تا بتوانند این مصیبت مرگبار را نابود و یا مانع شیوع آن گردند ولی تا هنوز کوششهای پیم نتیجه مثبت نداده و اثر کامل نبخشیده است - ممکن ترین تدایوی و جلوگیری از شیوع ویروس کرونا بدون موجودیت وکسین و یا داروهای اثر گذار ادامه دارد و تنها قرنطینه ها و همکاری های محافظتی افراد جامعه بر مبنای رهنمای های مقامات مربوط در زمینه مؤثر و خوب خوانده میشود: با آنهم در حالیکه تدابیر جدی و لازمی که مرعی الاجراست هنوز بلای مرموز کرونا با شدت و جدت قربانی میگیرد و ضرر و زیان می رساند و زیاد ترین آسیب و ضرر هم متوجه مردم بخون نشسته مملکت ما بوده که فاجعه انسانی در آن بحالت سرسام آوری در جریان و این کتله بی وسیله و بی آب نان در دوزخ روی زمین بحالت سوختن است که این حالت دلخراش هر هموطن ما را در داخل و خارج میهن روحن شکنجه می کند: منهم با درک وضع جامعه محاصره شده خود از ضربات حقوقی و قانونی کرونا درین سرزمین با خبرم و خواستم درین راستا عریضی داشته باشم:

سکوت و صراحت قانون در چنین حالات:

در کنار این همه رویداد ها و وقایع زیان بار ، تبارز مشکلات حقوقی و قانونی در معاملات روزمره که برای افراد جامعه در حال حاد شدن است توأم با اضرار کمر شکن بوده که بدون جبران خساره در عقود و معاملات و یا روابط حقوقی آنها حل مشکلات ممکن دانسته نمیشود، و بدین ترتیب در ساحات تجارتي بین تجار بزرگ و عمده فروش و تجارتهای خرد و کوچک بین افراد جامعه که منجر به خسارات هنگفت و کوچک مدنی که در عرصه های تجارت تاجران بزرگ و تجار خرد میگردد قابل توجه دانسته می شود.

و یا هم جرایم جنائی در عرصه جزائی که بر اثر تسلط «کرونا» در جامعه بستر مساعد برای مجرمین مساعد می سازد ، مطالب آتی قابل مکث و توجه دانسته میشود:

کرونا با این اسم و شهرت (کرونا) در متن قانون هویت و آدرس مشخص در جهات حقوقی و قانونی که قابل استناد باشد ندارد.

کرونا در حالیکه بگونه یک آفت ناشناخته و غیر مرئی طورانی و غیر مترقبه ظهور کرد معلوم نیست این طاعون آدمخور چگونه ظاهرو پیدا شد و علت پیدایش آن چی بوده است؟.

و هنوز تردید و بی باوری های زیادی وجود دارد که «کرونا» یک آفت طبیعی نیست و آن را انسان های روی زمین با اهداف خاصی ساخته اند.

آیا در فرصت و زمان کنونی میتوان تشخیص داد که اپیدمی کرونا ساخت دست بشر و برای مقاصد تخریبی ایجاد و ساخته شده است و اصل فاعل و عامل آن کی و در کجاست؟

اگر تصور نماییم: که عامل و فاعل اصلی ساخت کرونا مشخص و شناخته میشود آنها مسئولیت حقوقی و جبران خسارات ناشی از اپیدمی کرونا را بدوش می کشد و خساره می پردازند؟.

و اگر چنین تصویری غیر عملی و دور از امکان است پس راه های بدیل و تکلیف فعلی چیست ؟

دید اندک بر ضرورت جامعه ما:

ما در حالیکه با مجهولاتی عدیده ی در چگونگی بُروز و ظهور، شیوع و توسعه کرونا مواجه هستیم ناگزیر به این پرسش جدی و وجدانی می باشیم که «چه باید کرد؟» مبتنی برین پرسش و با توجه بر آنچه در مقدمه ارقام گردید: با تشویش زیاد از خطرات دوامدار و مسلسل کرونا که طور غیرمترقبه ظهور و باعث مرگ و میر فراوان گردید به داد خواهی جامعه متضرر میهن از دید حقوق و قانون در ساحات مدنی و کیفری باید پاسخ لازم داده شود:

راه حل این معضل حقوقی کدام است؟

همانطوریکه در بالا متذکر شدم مسئول رسیدگی به حالت اسفبار جامعه انسانی که در حال مخصه و جدل با مرگ و زندگی دست به گریبان اند چه کسی می تواند بر مبنای احکام قانون در تهیه ما یحتاج زندگی آنها تصمیم و تدابیری لازم اتخاذ و ایشان را از حالت نزع و مرگ نجات دهد؟

پس میشود در چنین حالات خاص و فرا تصویریکه ارائه گردید، دولت مطابق اوامر و هدایات احکام و متون قانونی که به صفت ولی و قیم در دولت مسئولیت حفاظت و سلامت جامعه و افراد آن را بدوش دارد هر چه عاجل بپا خیزد و مکلفیت های وجدانی و وظیفوی خود را انجام و بسر رساند: و درین راستا میخوام سری بر احکام قانون بزنم و موضوعات یاد شده را در لابلای مواد قانونی سراغ نمایم:

حقوق مسکوت افراد جامعه در قانون اساسی:

قانون اساسی افغانستان منحصیث یک سند معتبر حقوقی زیر عنوان «حقوق اساسی و وجایب اتباع» در مواد (۵۲ - ۵۳ - ۵۴ و ۱۴۳) : بر دولت واجب ساخته است تا وسایل و قایه ، علاج امراض، تسهیلات صحی رایگان را برای همه اتباع مملکت فراهم سازد و برای باز ماندگان شهدا و مفقودین تنظیم خدمات طبی نموده و مساعدت مالی نماید. حقوق متقاعدین را تضمین و برای کهن سالان ، زنان بی سرپرست ، معیوبین و معلولین و ایتم بی بضاعت کمک لازم به عمل آرد. و حتی زمانیکه آفات طبیعی و یا حالت مماثل حیات ملی را تهدید و بیم و ارباب سیر صعودی گیرد و حفظ حیات ملی در خطر و بیم تحقق باشد رئیس جمهور می تواند حالت اضطرار اعلان و خطر رارفع نماید.

کُد مدنی افغانستان حلال مشکلات حقوقی

در موارد وجایب ناشی از عقود در شرایط مسلط فعلی که آن را می توان پدیده ناشی از ظهور و شیوع کرونا دانست مشکلات عدیده بروز نموده است که قابل پیش بینی نبود. بر باور من مواد (۵۷۹ - ۵۸۰) و مواد مابعد آن در چنین حالتی احکام سزاواری دارد:

ماده - ۵۷۹ کُد مدنی یا نظام حقوقی کشور:

برای هر نوع وجیبه ناشی از عقد ، وجود موضوعیکه عقد به آن نسبت داده شده و قابلیت حکم عقد را داشته باشد ، حتمی پنداشته میشود. موضوع عقد را عین ، دین ، منفعت یا سایر حقوق مالی تشکیل داده می تواند. همچنان اجراء یا امتناع یک عمل ، موضوع عقد قرار گرفته می تواند.

ماده - ۵۸۰ :

موضوع وجبیه ناشی از عقد باید ممکن ، معین یا قابل تعیین و مجاز باشد ، در غیر آن عقد باطل پنداشته می شود.

برداشت نویسنده از احکام مواد یاد شده: (وجبیه های ناشی از عقود است که عقد به آن نسبت داده می شود. و در شرایط و جو حاکم فعلی منطبق خواهد بود.

شرحیکه در بالا تا ایندم رقم خورد این نتایج را بدست می دهد:

کرونا بعد از ظهور و شیوع طور طبیعی به همه عقود و معاملات مادی و معنوی در جامعه بطور عام و معاملات و فواید مدنی افراد جامعه بطور خاص ضرر مهلك وارد و این اضرار بگونه مشهود مصیبت بار و مستوجب جبران آنی و بعدی پنداشته میشود: اضرار وارده در ساحة مدنی و حقوقی عام بوده شامل همه معاملات و قرار داد ها و عقود تجارتي و غیر تجارتي می گردد.

ازینکه این مصیبت مخرب بطور گسترده بگونه ایکه ارقام شد جهانگیر شده و چاره ای جز این ندارد که دولت مطابق احکام قوانین متذکره و تجارب بالفعل سایر ممالک در جهان به صفت «ولی و سرپرست» در جامعه دست بکار و خسارات وارده را جبران و در سایر عقود و معاملات راه حل یابد.

در عرصه جزائی

شیوع کرونا ذاتن جنایت بار بوده ، جرایم مُنتسب به کرونا بد تر از آن و جنایتی

ناشی از کرونا شنیع ترین است :

فرع دیگری از « اپیدمی کرونا» در عرصه کیفری و یا جزائی آنست که از جرایم قتل تا خیفترین جرایمیکه که تا حال بوقوع پیوسته است شامل آن می شود:

من عقیده دارم : در چنین حالاتیکه حقوق ملت و افراد جامعه بطور گسترده متضرر و در حال نابود شدن است و افراد مملکت نیاز جدی به حفاظت و سرپرستی دارند یکنانه راه حل و چاره اساسی مراجعه به قانون و پایگاه و احکام آن است که بدون تشریفات ما را به آدرس مشخص رهنمایی کند.

آنچه من میدانم قوانین نافذ میهن ما درین راستا احکام صریحی در متن بنام و شهرت « کرونا ویا کووید ۱۹ ندارد» ولی به طروق دیگری با زبان و رمز قانونی احکام و هدایاتی دارد که باید به آن عمل شود و هدف بر آورده گردد. توجه فرمایید:

کارزار کیفری کرونا بگونه مشهود:

ببینید! ما بدون هیچگونه دلیل و سند بطور مشهود شاهد قتلهای گوناگون وسیله همین قاتل انسان و بشر که «کرونا» نامیده میشود در شهر و بازار و اداره و دفتر و حتی در مستحکمترین قلعه و دژ های که حصار کشی شده است می باشیم: شفاخانه ها مصئون نیست و حتی دکتورانیکه با شهامت و مردانگی برای حفاظت صحت و جان هموطنان خود با احتیاط کامل می رزمند در امان نیستند، کارمندان و مامورینیکه نسبت ترس و خطر ناشی از کرونا - کار شان تعلیق شده و کارگران فابریکه ها و شرکت ها بر همین علت خانه نشین بوده و خسارات کمر شکن از بابت عدم معاش و کار روز مزد را تحمل می کنند - تعدادی زیادی اگر به مرض کرونا مبتلا نشده اند از بی نانی می میرند و به همینگونه اقسام خسارات دیگریکه در تعاملات و روابط اجتماعی افراد جامعه وجود داشته و در ساحة معاملات عقود ملکیت های منقول و غیر منقول و معاملات تجارتي که از حوصله این نبشته خارج است بمیان آمده است چه چاره ای دارد آیا این خون ها و قتل و شهادت ها هدر و بی ارزش اند؟ اگر پاسخ « نه باشد»: پس مسئولیت این برزخ روی زمین بدوش کی و جوابگوی آن کیست؟

احکام گد جزا و جنایت کاران کرونا:

بخش مهمی از شرح و بسط فعلی یا مقدمه این متن سهم عرصه کیفری این پدیده شوم بوده و درین راستا «کرونا خود بالذات» به صفت یک جنایتکار غیر مرئی مرتکب مجموع جرایم شناخته شده و ناشناس گردیده است که آثار آن ناگفته پیداست.

و به تعقیب آن سایر جرایمی که بعد از ظهور و شیوع کرونا وسیله جنایتکاران به عمل آمده و یا می آیند اکثرن همان جرایمیست که در متن قانون جزا تعریف و تشخیص شده و جزای آنها نیز مقدر گردیده است اما در وصف و حالات جرمی آن از نگاه ارتکاب و مجرمین تغییر می کند.

وضع آتشینیکه بالای مردم مضطر و پریشان میهن ما حاکم و مردم در حالت مرگ و زندگی قرار دارند - درد آورترین اعمال جنایی توسط بعضی افراد جامعه با استفاده از نام کرونا و شیوع طاعون کرونا صورت گرفته و میگیرد که این جرایم با بیرحمی تمام و استفاده از حالت عجز و ناتوانی مردم ، فقر ، گرسنگی و در ماندگی و بالاخره حالات مرگ و نزع افراد جامعه بعمل می آید که جنایت وحشت آور و سنگین بوده و قابل بازخواست جدی دانسته می شود.

این جنایات و جرایم با اکثریت قریب به مطلق در کد جزای افغانستان معرفی و مسجل و با درجات مختلف دسته بندی گردیده که قابل دسترسی و ملاحظه و استناد است و میشود احکام آن را با رعایت حالات مُشده و مُخففه و مراعات حالات رُفت در موارد لازم تطبیق و عملی نمود.

ببینید: بعد از ظهور و شیوع کرونا اعمال جنایات باری بنام کرونا و مُنتسب به کرونا از قبیل اختلاس، سرقت و اتلاف اموال کمکی به اشخاص مبتلا به کرونا صورت گرفته است که جرایم شناخته شده و مشهور هستند که اصل جرم و جزای مقدره بر آن در قانون جزاء موجود و قابل پرسش و بازخواست می باشند.

و بدینگونه با تأثیرات و تسلط مخوف کرونا در مملکت احتکار اموال تجارتي نیز بمنظور منفعت جویی و استفاده از شیوع و پهن و ویروس کرونا بعمل آمده است که جرم ناشی از تأثیرات کرونا بوده قابل پُرسان است.

یاد آور می شوم: اعمال ناشی از ویروس کرونا که سبب مرگ و مرض میگردد می تواند به دو طریقه صورت گیرد:

۱ - انتقال و سرایت و ویروس کرونا طور غیر عمدی و بدون نیت سؤ از شخص مُبتلا به دیگران و همچنان وسیله اشخاص حقیقی و یا حکمی بطور غیر عمدی بدیگران.

۲ - اگر بصورت عمدی و قصدی شخص مُبتلا به کرونا این ویروس گُشنده را بدیگران انتقال می دهد و مسبب ابتلا به سایر اشخاص و یا فرد مشخص دیگر میگردد، باید مستوجب شدید ترین جرم با منضمه حالات مشده جرمی شناخته شوند عامل چنین اعمال جنایی اگر اشخاص حقیقی و یا حکمی اند بایست شامل این کیس باشند.

گفتیم کتگوری مذکره با جزاهای معینه آن در کد یا قانون جزای افغانستان مسجل و مراجع تعقیب و پیگیری آن ارگانهای حفظ و حراست قانون در حکومت می باشند.

و درین بخش مُشخص کیفری: چون وضع در جامعه و میهن ما حالت دیگر گون داشته و شرایط زمان بالاچارچنین وضع خاص را بر جامعه مسلط ساخته است و مردم و افراد جامعه در یک حالت بسیار شدید فقر و درماندگی قرار دارند پس ارتکاب جرایم و جنایات درین حالات که با استفاده از شدید ترین وضع پریشانی و ناتوانی مردم بعمل می آید جرایم نابخشیدنی بوده و ایجاب پیگیری قطعی و بی تعلل را می نماید و در چنین روز و حال مردم هرگونه جرم و جنایت شامل حالات مشده بوده احکام قانون با دل و وجدان پاک کما حقه باید تطبیق و از خیانت و جنایت بطور جدی جلو گیری گردد و حقوقیکه از خیرات و صدقه دیگران وسیله سایر ممالک و مردم جمع آوری و فرستاده میشود برای افراد مستق تأدیه و توزیع گردد تا از مرگ نجات یابند:

مدلل به آنچه گفته شد (دولت به صفت حاکم در جامعه مکلف است هرچه عاجل ، بطور رسمی ، جدی ، شفاف ، صریح ، با انتشار نتیجه و تاریخ و سایر اجرائاتی که درین راستا لازم است - جلو این جرایم و جنایات را بگیرد و قانونیت و حاکمیت قانون را درین مقطع زمانی خاص پیاده سازد.)

و در بخش دیگری ازین بحث موضوع حقوق العباد یا حق العبدی در قتل‌های ناشی از (اپیدمی کرونا) که دلیلی بر اثبات آن حاجت نیست زیرا قتل ثابت و قاتل معدوم است در مقابل مطالبه حقوق ورثه دولت باید به صفت «ولی و سرپرست» در جامعه مسئول پرداخت خساره و یا ضرر عاید (دیت و خون بها) برای آنها باشد در صورتیکه ورثه مستحق «دیت» شمرده شوند.
با عرض ارادت سخی صمیم.